

8 клас

**Узагальнення й
систематизація
вивченого з
теми «Просте речення.
Двоскладне речення».**

Стрембицька Л.А.

***Речення** – осмислене сполучення слів або окреме слово, яке висловлює певну думку про факти дійсності, які є реальними, бажаними чи можливими за певних обставин, а також граматично та інтонаційно оформлене як закінчена цілісність.

***Речення**

❖ *Прості – з однією
граматичною основою.*

❖ *Складні – з декількома
граматичними основами.*

*** За будовою**

❖ *Розповідні*

❖ *Питальні*

❖ *Спонукальні*

* За метою

ВИСЛОВЛЮВАННЯ

❖ Односкладні – граматична основа виражається одним головним членом речення.

❖ Двоскладні – граматична основа речення виражається підметом і присудком.

* **За складом граматичної
ОСНОВИ**

 Поширені

 Непоширені

* За наявністю другорядних
членів речення

❖ *Повні*

❖ *Неповні*

* За наявністю всіх
необхідних членів речення

❖ *Ускладнені*

❖ *Неускладнені*

* За наявністю ускладнень
(однорідних та відокремлених
членів речення, звертань,
вставних слів)

Головні члени речення (підмет, присудок)

підмет	приклади
простий	<u>Соловейко</u> заспівав
складений	<u>Ми з братом</u> вирішили прогулятися по парку

присудок	приклади
простий	Ніч <u>закінчилася</u>
Складений дієслівний	Він <u>бажав піти</u> разом з нею.
Складений іменний	Я <u>залишився</u> <u>спокійним.</u>

* Граматична основа

<u>Додаток</u>	<u>Обставина</u>	<u>Означення</u>	
<ul style="list-style-type: none"> Хлопчина зірвав <u>яблуко</u>. (прямий) Він задивився <u>на море</u>. (непрямий) 	<ul style="list-style-type: none"> А пензлі я купив <u>на згадку</u> про Париж. <u>Вчора ми разом</u> малювали. Вони сиділи <u>поруч</u>. 	Означення	<u>Прикладка</u> (різновид означення)
		<u>Наче</u> <u>зачарований</u> стояв ліс .	Програма " <u>Здоров'я</u> " давно вже виходить на нашому телебаченні

* Другорядні члени речення

Головні члени речення	підмет		присудок	
Запитання				
Приклади				
Способи вираження				
Другорядні члени речення	Додаток	Означення	Прикладка (різновид означення)	Обставина
Запитання				
Способи вираження				
Приклади				

 Члени речення

Спишіть у зошит речення. Підкресліть члени речення, визначте, якими частинами мови може виражатися підмет.

Краса ...країни і матері мова лунають у пісні і в серці дзвенять.

Від людс...кого жит...я і навіть від життя цілих поколінь повинно залишатися на з...млі тільки пр...красне.

Любить свій край – це для народу жити.

В Україні під охороною держави перебуває шіс...десять чотири тисячі археологічних пам...яток.

Свого великого...огдана ми вічні славимо діла.

«Ще не вмерла Україна» гордо звучить на кожних урочистостях.

Краса України і матері мова лунають у пісні і в
серці дзвенять.

Від людського життя і навіть від життя цілих
поколінь повинно залишатися на землі тільки
прекрасне.

Любить свій край – це для народу жити.

В Україні під охороною держави перебуває
шістдесят чотири тисячі археологічних пам'яток.

Свого великого Богдана ми вічні славимо діла.

«Ще не вмерла Україна» гордо звучить на кожних
урочистостях.

Схема синтаксичного аналізу простого речення

- 1. Указати, що речення просте.
- 2. Тип речення за метою висловлення: розповідне, питальне, спонукальне.
- 3. Речення окличне чи неокличне.
- 4. Охарактеризувати речення за його будовою:
 - а) двоскладне чи односкладне ;
 - б) поширене чи непоширене;
 - в) ускладнене чи неускладнене (чим ускладнене).
- 5. Підмет, чим він виражений.
- 6. Присудок, його тип, чим він виражений.
- 7. Другорядні члени, їх тип, чим виражені, від яких членів речення залежать, яким типом зв'язку з ними пов'язані. (Спочатку розглядаємо групу підмета, а потім групу присудка).

* Домашнє завдання (на вибір)

- Повторити тему «Просте речення. Двоскладне речення». Підготуватись до контрольної роботи (тестування)